

សៀវភៅអាន

柬埔寨语阅读教材

三年級（下冊）

编者：胡伟庆

中国人民解放军洛阳外国语学院

二〇〇〇年九月

មាតិការឿង

រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា.....	១
បុព្វកថា.....	១
ជំពូកទី១ អំពីអធិបតេយ្យ.....	២
ជំពូកទី២ អំពីព្រះមហាក្សត្រ.....	៤
ជំពូកទី៣ អំពីសិទ្ធិនិងករណីយកិច្ចរបស់ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ.....	១៤
ជំពូកទី៤ អំពីរបបនយោបាយ.....	២៧
ជំពូកទី៥ អំពីសេដ្ឋកិច្ច.....	៣១
ជំពូកទី៦ អំពីអប់រំ វប្បធម៌និងសង្គមកិច្ច.....	៣៥
ជំពូកទី៧ អំពីរដ្ឋសភា.....	៣៩
ជំពូកទី៨ អំពីរាជរដ្ឋាភិបាល.....	៥៧
ជំពូកទី៩ អំពីអំណាចតុលាការ.....	៦២
ជំពូកទី១០ អំពីក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ.....	៦៦
ជំពូកទី១១ អំពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាល.....	៧០
ជំពូកទី១២ អំពីសមាជជាតិ.....	៧១
ជំពូកទី១៣ [ខ្វះ].....	៧៣
ជំពូកទី១៤ អំពីអន្តរប្បញ្ញត្តិ.....	៧៣

ឧបសម្ព័ន្ធទី១ ទង់ជាតិ.....៧៧

ឧបសម្ព័ន្ធទី២ សញ្ញាជាតិ.....៧៨

ឧបសម្ព័ន្ធទី៣ ភ្លេងជាតិ.....៧៩

ឧបសម្ព័ន្ធទី៤,៥,៦ សច្ចាប្រណិធាន.....៨១

ឧបសម្ព័ន្ធទី៧,៨,៩ ផែនទី.....៨៩

បុណ្យផ្សេងៗនៅប្រទេសកម្ពុជា.....៩២

បុណ្យពិសាខបូជា.....៩៣

បុណ្យមាយបូជា.....៩៥

បុណ្យភ្នំបិណ្ឌ.....៩៧

បុណ្យចូលឆ្នាំ.....១០៣

រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

បុព្វកថា

យើង ប្រជារាស្ត្រខ្មែរដែលធ្លាប់មានអារ្យធម៌ឧត្តុង្គឧត្តម ប្រទេស
ជាតិស្តុកស្តម្ភធនូលាយថ្កុំថ្កើងរុងរឿង កិច្ចសុភាពខ្ពង់ខ្ពស់ភ្លឺចែងចាំង
ដូចពេជ្រពណ្ណរាយ

បានធ្លាក់ខ្លួនដីសែនរន្ធត់ ក្នុងអំឡុងពីរទសវត្សចុងក្រោយនេះ
ឆ្លងកាត់ទុក្ខសោក វិនាសអន្តរាយ ទ្រុឌទ្រោម ឱនថយ មហាសោក
ស្តាយ

បានភ្ញាក់រលឹកក្រោកឈរឡើង ចងបាច់ឆន្ទៈមោះមុត ប្តូរផ្តាច់
រូបរួមគ្នា ពង្រឹងឯកភាពជាតិ រក្សាការពារទឹកដីកម្ពុជា អធិបតេយ្យ
ថ្លៃនិងអារ្យធម៌អង្គរដ៏បវរ កសាងប្រទេសជាតិឱ្យទៅជា “កោះសន្តិ-

ភាព” ឡើងវិញ ផ្អែកលើប្រព័ន្ធប្រជាធិបតេយ្យសេរីពហុបក្ស ធានា
សិទ្ធិមនុស្ស គោរពច្បាប់ ទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ចំពោះវាសនាអនាគត
ជាតិខ្សែបានឈានឡើងវិញចំរើនលូតលាស់ សម្បូររុងរឿងជានិច្ច
និរន្តរ៍ ។

ក្នុងឆន្ទៈមោះមុតនេះ យើងសរសេរចារឹកក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះ-
រាជាណាចក្រកម្ពុជាដូចតទៅ :

ជំពូកទី១ អំពីអធិបតេយ្យ

មាត្រា១

ប្រទេសកម្ពុជា ជាព្រះរាជាណាចក្រ ដែលព្រះមហាក្សត្រទ្រង់
ប្រតិបត្តិតាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញនិងតាមលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ សេរី ពហុបក្ស។

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ជាជាងរដ្ឋឯករាជ្យ អចិន្ត្រៃយ៍ សន្តិភាព
អព្យាក្រឹត្យ អចិន្ត្រៃយ៍មិនចូលបក្សសម្ព័ន្ធ ។

មាត្រា ២

បូរណភាពទឹកដីរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា មិនអាចរំលោភ
បានជាដាច់ខាតក្នុងព្រំដែនរបស់ខ្លួន ដែលមានកំណត់ក្នុងផែនទីខាត
១/១០០.០០០ ធ្វើនៅចន្លោះឆ្នាំ១៩៣៣-១៩៥៣ ហើយដែលត្រូវបាន
ទទួលស្គាល់ជាអន្តរជាតិនៅចន្លោះឆ្នាំ១៩៦៣-១៩៦៩ ។

មាត្រា ៣

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាជារដ្ឋដែលមិនអាចបំបែកបាន ។

មាត្រា ៤

បាវចនានៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាគឺ : ជាតិ សាសនា ព្រះ-
មហាក្សត្រ ។

មាត្រា ៥

ភាសានិងអក្សរដែលប្រើជាផ្លូវការ គឺភាសានិងអក្សរខ្មែរ ។

មាត្រា ៦

ភ្នំពេញជារាជធានីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

ទង់ជាតិ សញ្ញាជាតិ និងភ្លេងជាតិ មានកំណត់នៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ

១.២និង៣ ។

ជំពូកទី២ អំពីព្រះមហាក្សត្រ

មាត្រា ៧

ព្រះមហាក្សត្រកម្ពុជាទ្រង់គ្រងរាជសម្បត្តិ ប៉ុន្តែ ទ្រង់មិនកាន់
អំណាចឡើយ ។

ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់ជាព្រះប្រមុខរដ្ឋមួយជីវិត ។

អង្គព្រះមហាក្សត្រមិនអាចនរណាបំលោភបំពានបានឡើយ ។

មាត្រា៨

ព្រះមហាក្សត្រព្រះអង្គទ្រង់ជានិមិត្តរូបនៃឯកភាពជាតិនិងនិរន្តរភាពជាតិ ។

ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់ជាអ្នកធានាឯករាជ្យជាតិ អធិបតេយ្យនិងបូរណភាពទឹកដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ទ្រង់ជាអ្នកធានាការគោរពសិទ្ធិនិងសេរីភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋនិងការគោរពសន្ធិសញ្ញាអន្តរជាតិ ។

មាត្រា៩

ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់មានតួនាទីខ្ពង់ខ្ពស់ជាអាជ្ញាកណ្តាល ដើម្បីធានាការប្រព្រឹត្តទៅនៃអំណាចសាធារណៈឱ្យមានភាពទៀងទាត់ ។

មាត្រា១០

របបរាជានិយមកម្ពុជាជារបបជ្រើសតាំង ។

ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់ឥតមានព្រះរាជអំណាចចាត់តាំងរដ្ឋទាយាទ
សំរាប់គ្រងរាជសម្បត្តិឡើយ

មាត្រា ១១

ក្នុងករណីដែលព្រះមហាក្សត្រពុំអាចបំពេញព្រះរាជភារៈជាព្រះ-
ប្រមុខរដ្ឋបានដូចធម្មតា ដោយព្រះអង្គទ្រង់ប្រឈួនជាទម្ងន់ មានការ
បញ្ជាក់ដោយក្រុមគ្រូពេទ្យជំនាញ ជ្រើសរើសដោយប្រធានរដ្ឋសភា
និងនាយករដ្ឋមន្ត្រី នោះប្រធានរដ្ឋសភាបំពេញភារកិច្ចប្រមុខរដ្ឋ
ជំនួសព្រះអង្គក្នុងឋានៈជា “ព្រះរាជានុសិទ្ធ” ។

មាត្រា ១២

នៅពេលព្រះមហាក្សត្រទ្រង់ចូលទីវង្គត ប្រធានរដ្ឋសភាទទួល
ភារកិច្ចជាប្រមុខរដ្ឋស្តីទី ក្នុងឋានៈជាព្រះរាជានុសិទ្ធនៃព្រះរាជាណា-

ចក្រកម្ពុជា ។

មាត្រា ១៣

ក្នុងរយៈពេលប្រាំពីរថ្ងៃយ៉ាងយូរ ព្រះមហាក្សត្រថ្មីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាត្រូវបានជ្រើសរើសដោយក្រុមប្រឹក្សារាជសម្បត្តិ ។

សមាសភាពនៃក្រុមប្រឹក្សារាជសម្បត្តិមាន :

-ប្រធានរដ្ឋសភា

-នាយករដ្ឋមន្ត្រី

-សម្តេចព្រះសង្ឃរាជគណៈមហានិកាយនិងគណៈធម្មយុត្តិកនិកាយ

-អនុប្រធានទីមួយនិងអនុប្រធានទីពីរនៃរដ្ឋសភា ។

ការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃក្រុមប្រឹក្សារាជសម្បត្តិ នឹងមាន

កំណត់ក្នុងច្បាប់មួយ ។

មាត្រា ១៤

ត្រូវបានជ្រើសរើសជាព្រះមហាក្សត្រនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
សមាជិកនៃព្រះរាជវង្សានុវង្សខ្មែរដែលមានព្រះជន្មាយុយ៉ាងតិច៣០
ព្រះវស្សាដែលជាព្រះរាជបច្ឆាញាតិនៃព្រះមហាក្សត្រអង្គឧយង ឬព្រះ
មហាក្សត្រនរោត្តម ឬក៏ព្រះមហាក្សត្រស៊ីសុវត្ថិ ។

មុនចូលគ្រងរាជសម្បត្តិ ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់ថ្លែងសច្ចាប្រណិធាន
ដូចមានចែងក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី៤ ។

មាត្រា ១៥

ព្រះជាយានៃព្រះមហាក្សត្រ មានព្រះរាជឋានៈជាមហេសីនៃព្រះ-
រាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

មាត្រា ១៦

ព្រះមហេសីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ពុំមានព្រះរាជសិទ្ធិធ្វើ
នយោបាយ ទទួលតួនាទីជាអ្នកដឹកនាំរដ្ឋ ឬជាអ្នកដឹកនាំរាជរដ្ឋាភិ-

បាល ឬទទួលតួនាទីរដ្ឋបាល ឬនយោបាយឡើយ ។

ព្រះមហេសីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ទុកព្រះរាជកាយពល
បំពេញព្រះរាជការៈបំរើប្រយោជន៍សង្គម មនុស្សធម៌ សាសនា និង
ជួយព្រះមហាក្សត្រក្នុងព្រះរាជកាតព្វកិច្ច ផ្នែកពិធីការនិងការទូត ។

មាត្រា ១៧

ប្រការដែលព្រះមហាក្សត្រទ្រង់គ្រងរាជសម្បត្តិ ប៉ុន្តែទ្រង់មិន
កាន់អំណាចឡើយ ហើយដែលមានចែងក្នុងវាក្យខ័ណ្ឌទីមួយនៃ
មាត្រា ៧ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញនេះ មិនអាចសុំកែប្រែបានជាដាច់ខាត ។

មាត្រា ១៨

ព្រះមហាក្សត្រព្រះអង្គទ្រង់ទាក់ទងជាមួយរដ្ឋសភាដោយព្រះរាជ
សារ ។ ព្រះរាជសារនេះ រដ្ឋសភាមិនអាចយកទៅជជែកពិភាក្សា
ឡើយ ។

មាត្រា ១៩

ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់តែងតាំងនាយករដ្ឋមន្ត្រី និងទ្រង់តែងតាំង
គណៈរដ្ឋមន្ត្រី តាមបែបបទដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ១០០ ។

មាត្រា ២០

ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់ទទួលសវនាការជាផ្លូវការពីរដងក្នុងមួយខែ
ខែនាយករដ្ឋមន្ត្រីនិងគណៈរដ្ឋមន្ត្រីចូលគាល់រាយការណ៍ទូលថ្វាយ
ទ្រង់ជ្រាបអំពីសភាពការណ៍នៃប្រទេសជាតិ ។

មាត្រា ២១

តាមសេចក្តីស្នើរបស់គណៈរដ្ឋមន្ត្រី ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់ឡាយព្រះ
ហស្តលេខាលើព្រះរាជក្រឹត្យតែងតាំង ផ្លាស់ប្តូរ ឬបញ្ចប់ភារៈកិច្ចមន្ត្រី
ជាន់ខ្ពស់ ស៊ីវិលនិងយោធា ឯកអគ្គរាជទូត និងប្រេសិតវិសាមញ្ញនិង
ពេញសមត្ថភាព ។

តាមសេចក្តីស្នើរបស់ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់ឡាយព្រះហស្តលេខាលើព្រះរាជក្រឹត្យតែងតាំង ផ្លាស់ប្តូរ ឬដកចៅក្រមផ្នែកយុត្តាធិការ ។

មាត្រា ២២

នៅពេលប្រជាជាតិប្រឈមមុខនឹងគ្រោះថ្នាក់ ព្រះមហាក្សត្រ ទ្រង់ប្រកាសប្រទានដំណឹងជាសាធារណៈ ដាក់ប្រទេសជាតិបិទក្នុង ភាពអាសន្ន ក្រោយពីបានមតិឯកភាពពីនាយករដ្ឋមន្ត្រីនិងប្រធានរដ្ឋ សភា ។

មាត្រា ២៣

ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់ជាមេបញ្ជាការកំពូលនៃកងយោធពលខេមរ- ភូមិន្ទ ។ អគ្គមេបញ្ជាការកងយោធពលខេមរភូមិន្ទត្រូវបានតែងតាំង ឡើង ដើម្បីបញ្ជាកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ ។

មាត្រា ២៤

ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់គង់ជាព្រះអធិបតីនៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សាការពារ
ជាតិដែលនឹងត្រូវបង្កើតឡើងដោយច្បាប់មួយ ។

ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់ប្រកាសសង្គ្រាម ក្រោយការអនុម័តរបស់រដ្ឋ-
សភា ។

មាត្រា ២៥

ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់ទទួលសារតាំងឯកអគ្គរដ្ឋទូត ឬប្រេសិត
វិសាមញ្ញនិងពេញសមត្ថភាពនៃប្រទេសក្រៅមកប្រចាំព្រះរាជាណា-
ចក្រកម្ពុជា ។

មាត្រា ២៦

ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់ឡាយព្រះហស្តលេខាលើសន្ធិសញ្ញានិងអនុ-
សញ្ញាអន្តរជាតិ ហើយទ្រង់ប្រទានសច្ចាប័នលើសន្ធិសញ្ញានិងអនុ-

សញ្ញាទាំងនេះ ក្រោយបានទទួលការអនុម័តយល់ព្រមពីរដ្ឋសភា ។

មាត្រា ២៧

ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់មានព្រះរាជសិទ្ធិបន្ធូរបន្ថយទោសនិងលើក
លែងទោស ។

មាត្រា ២៨

ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់ឡាយព្រះហស្តលេខាលើព្រះរាជក្រមប្រកាស
ឱ្យប្រើរដ្ឋធម្មនុញ្ញច្បាប់ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័ត និងទ្រង់ឡាយព្រះ-
ហស្តលេខាលើព្រះរាជក្រឹត្យតាមសេចក្តីស្នើសុំពីគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ។

មាត្រា ២៩

ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់បង្កើតនិងប្រទានគ្រឿងឥស្សរិយយសជាតិ
តាមសេចក្តីស្នើសុំពីគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ។

ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់សំរេចប្រទានឋានន្តរសក្តិ ឋានៈយោធានិង

ស៊ីវិលតាមច្បាប់កំណត់ ។

មាត្រា ៣០

ក្នុងរយៈពេលព្រះមហាក្សត្រទ្រង់អវត្តមាន ប្រធានរដ្ឋសភាទទួល
ភារកិច្ចជាប្រមុខរដ្ឋស្តីទី ។

ជំពូកទី ៣

អំពីសិទ្ធិនិងករណីយកិច្ចរបស់ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ

មាត្រា ៣១

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាទទួលស្គាល់និងគោរពសិទ្ធិមនុស្សដូច
មានចែងក្នុងធម្មនុញ្ញនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ សេចក្តីប្រកាសជា
សកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស និងកតិកាសញ្ញាព្រមទាំងអនុសញ្ញាទាំងឡាយ